

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Vård enligt LVM i Jönköpings län 2007

■ Vård enligt LVM i Jönköpings län 2007

Meddelande	nr 2008:17
Referens	Stefan Roman, Rättsavdelningen, Sociala funktionen, Juni 2008
Kontaktperson	Stefan Roman, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Direkttelefon 036-39 51 18, e-post stefan.roman@f.lst.se
Webbplats	www.f.lst.se
ISSN	1101-9425
ISRN	LSTY-F-M—08/17--SE
Upplaga	80 ex.
Tryckt på	Länsstyrelsen, Jönköping 2008
Miljö och återvinning	Rapporten är tryckt på miljömärkt papper och omslaget består av PET-plast, kartong, bomullsväv och miljömärkt lim. Vid återvinning tas omslaget bort och sorteras som brännbart avfall, rapportsidorna sorteras som papper.

© Länsstyrelsen i Jönköpings län 2008

Förord

Länsstyrelsen har som ett led i sin tillsyn och uppföljning gjort en sammanställning av antalet utredningar som kommunerna med stöd av lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) genomfört under 2007 samt antalet personer som under året varit föremål för ansökan om vård och omedelbart omhändertagande. Länsstyrelsen har sedan 1992 gjort liknande sammanställningar vilka redovisas i årliga rapporter.

Underlag för sammanställningen är de uppgifter som kommunerna varje år redovisar till Länsstyrelsen samt Länsrättens beslut och domar för motsvarande period. Det är Länsstyrelsen förhoppning att rapporten ska utgöra underlag för analys och diskussion i kommunerna.

Iris Dovrén Råsbrant
Socialdirektör

Innehållsförteckning

Förord	3
Sammanfattning	5
Bakgrund	6
Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)	6
Beredande av vård enligt 4 § LVM.....	6
Anmälningsskyldigheten enligt 6 § LVM	6
Utredningsskyldigheten enligt 7 § LVM	7
Omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM.....	7
Aktuellt inom området	7
Konsumtionsutvecklingen	7
LVM-vården.....	7
Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården.....	8
Strategi för utveckling av missbruks- och beroendevården.....	8
Förbättrad kvalitet – gemensam överenskommelse	8
Ökad likvärdighet, förbättrad tillsyn.....	9
Ökad tillgång till insatser	9
En översyn av missbruks- och beroendevården	9
Antal utredningar, ansökningar och domar	10
Omedelbara omhändertaganden	12
Anmälare	14
Klientsammansättning	14
Överklagade domar om LVM-vård	15
Länsstyrelsens kommentarer	155

Sammanfattning

Under 2007 genomförde kommunerna i länet **89 utredningar** med stöd av lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) vilket var fem utredningar fler än 2006. Två kommuner i länet har inte gjort några LVM-utredningar under året.

Kommunerna gjorde under 2007 **40 ansökningar** om vård enligt LVM till Länsrätten. Detta var en ökning jämfört med 2006 då 35 ansökningar om vård gjordes. Sedan 1994 då Länsstyrelsen började föra LVM – statistik har antalet ansökningar varierat markant. Antalet ansökningar har dock aldrig varit högre än under 2007. Av de 40 personer som var föremål för ansökan om LVM-vård hade 27 varit omedelbart omhändertagna.

Länsrätten biföll 39 ansökningar om LVM-vård. Av ansökningarna avsåg 26 män och 13 kvinnor. Motsvarande siffror 2006 var 23 män och 12 kvinnor. Åtta personer under 30 år blev under 2007 föremål för LVM-vård, ingen var dock yngre än 22 år. Under 2006 blev tolv personer under 30 år föremål för LVM-vård.

Av de 89 utredningar som kommunerna påbörjade under året startades 51 på nämndens eget initiativ medan 27 utredningar startades efter anmälan från läkare. Trots att anmälningsskyldigheten i LVM skärpts är det få anmälningar som kommer från andra myndigheter än sjukvården.

Den vanligaste orsaken till att en utredning inte ledde till ansökan om LVM-vård var att klienten gick med på frivillig vård enligt socialtjänstlagen.

Under 2007 fattades **40 beslut om omedelbart omhändertagande** vilket var en markant ökning jämfört med 2006 då 28 beslut fattades. Av dessa 40 beslut gällde 31 män och 8 kvinnor. **Länsrätten fastställde 38 omedelbara omhändertaganden.** Tre kommuner har inte haft några omedelbara omhändertaganden.

Nio domar om LVM-vård överklagades av den enskilde till Kammarrätten som i samtliga fall fastställde Länsrättens beslut.

Bakgrund

Den 1 juli 1994 övertog kommunerna ansvaret från länsstyrelserna för att utreda och ansöka om tvångsvård enligt LVM. Samtidigt övertog Statens institutionsstyrelse (SiS) huvudmannskapet för LVM-vården.

Länsstyrelsen har sedan 1992 gjort uppföljningar av LVM-vården i länet och redovisat LVM-statistik. Sedan 1993 har kommunerna årligen fått redovisa vilka personer som varit föremål för LVM-utredning. Länsstyrelsen får också löpande från Länsrätten och Kammarrätten beslut om omedelbara omhändertaganden och domar beträffande LVM-vård. Detta ger möjlighet för Länsstyrelsen att regionalt följa utvecklingen. Informationen kan också användas som ett underlag för tillsynen inom missbrukarvården.

Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)

Beredande av vård enligt 4 § LVM

Tvångsvård ska beslutas om

1. någon till följd av ett fortgående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningssmedel är i behov av vård för att koma ifrån sitt missbruk,
2. vårdbehovet inte kan tillgodoses enligt socialtjänstlagen eller på något annat sätt, och
3. han eller hon till följd av missbruket
 - a. utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara,
 - b. löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv, eller
 - c. kan befara komma att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

Länsrätten beslutar om tvångsvård efter ansökan av socialnämnden.

Anmälningsskyldigheten enligt 6 § LVM

Myndigheter som i sin verksamhet regelbundet kommer i kontakt med missbrukare är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de får kännedom om att någon kan antas vara i behov av vård enligt denna lag. Detta ska dock inte gälla inom hälso- och sjukvården i vidare mån än det som följer av andra stycket.

En läkare ska genast göra anmälan till socialnämnden, om han eller hon i sin verksamhet kommer i kontakt med någon som kan antas vara i behov av omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM eller vård enligt denna lag och läkaren bedömer att denne inte kan beredas tillfredsställande vård eller behandling genom läkarens egen försorg eller i övrigt inom hälso- och sjukvården.

Utredningsskyldigheten enligt 7 § LVM

Socialnämnden ska inleda utredning när den genom anmälan enligt 6 § eller på något annat sätt har fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård.

Utredningen ska utgöra underlag för socialnämndens beslut om ansökan om tvångsvård ska göras eller om frivilliga insatser bedöms tillräckliga. Myndigheter som avses i 6 § första stycket är skyldiga att lämna socialnämnden de uppgifter som kan vara av betydelse för en sådan utredning.

Omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM

Socialnämnden får besluta att en missbrukare omedelbart ska omhändertas, om

1. det är sannolikt att han kan beredas vård med stöd av denna lag, och
2. rättens beslut om vård inte kan avvaktas på grund av att missbrukaren kan antas få sitt hälsotillstånd allvarligt försämrat, om han eller hon inte får omedelbar vård, eller på grund av att det finns en överhängande risk för att missbrukaren till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

Ett beslut om omedelbart omhändertagande ska genast underställas Länsrätten som prövar om omhändertagandet ska bestå. Om det inte finns skäl för omhändertagande, ska länsrätten genast upphäva beslutet.

Enligt 15 § ska ett beslut om omedelbart omhändertagande utan dröjsmål och senast dagen efter beslutet underställas länsrätten. Av 18 § framgår att om ett omedelbart omhändertagande beslutats enligt 13 § första eller andra stycket, ska ansökan om vård ha kommit in till Länsrätten inom en vecka från det att Länsrätten meddelade beslut om att omhändertagandet skulle bestå.

Aktuellt inom området

Konsumtionsutvecklingen

Antalet storkonsumenter av alkohol uppskattas enligt Socialstyrelsens beräkning ha ökat med 74 procent mellan 1990 och 2002. Uppskattningsvis finns det mer än 400 000 storkonsumenter av alkohol i Sverige, vilket motsvarar var tjugonde invånare. Ökningen är särskilt markant bland kvinnorna, där antalet storkonsumenter mer än fördubblats. Utredningen om en vårdöverenskommelse om missbrukarvården (SOU 2005:82) kom fram till att drygt 80 000 personer har ett tungt alkoholmissbruk. Den senaste uppskattningen av personer med tungt narkotikamissbruk anger att det ligger stabilt på cirka 26 000 personer.

LVM-vården

När det gäller LVM-vården visar Socialstyrelsens rapport Individ- och familjeomsorg - Lägesrapport 2007 att det skett en 14-procentig ökning under perioden 2003-2006. Ökningen har varit störst bland kvinnor. År 2007 var andelen kvinnor som vårdades med stöd av

LVM drygt 30 procent. För män i den yngre åldersgruppen (18-24 år) och för män över 65 år har det skett en viss ökning av antalet som vårdas med stöd av LVM.

Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården

I början av 2007 gav Socialstyrelsen för första gången ut nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården. Riktlinjerna ska fungera som gemensam vägledning för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens verksamhet för personer med missbruks- och beroendeproblem och förenar därmed olika vårdkulturer, kunskapstraditioner och arbetsmetoder. Anledningen till att riktlinjerna tagits fram är att Socialstyrelsen under senare år har konstaterat att personer med missbruks- och beroendeproblem ökat, att missbruks- och beroendevårdens struktur snabbt har ändrats samt att det i vården finns stora regionala skillnader över landet. Syftet är att göra vården tydligare och mer enhetlig samt att ge huvudmännen ett underlag för att rationellt använda missbruks- och beroendevårdens resurser. Verksamheten ska bedrivas med stöd av kunskap om vilka metoder och tekniker som är mest effektiva, både ur klientens/patientens synvinkel och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Parallellt med arbetet med riktlinjerna har Socialstyrelsen tagit fram förslag med exempel på hur man på den lokala och regionala nivån kan beskriva, följa och utveckla kvaliteten i missbrukarvården och vilka områden som bör belysas i sådana uppföljningar. Med stöd av utvecklingsmedel har det i länet anställts en person som ska stödja implementeringen av de nationella riktlinjerna och en person som ska stödja länets kommuner med införande och användande av Addictive Severity Index (ASI).

Strategi för utveckling av missbruks- och beroendevården

Regeringen fattade den 24 april 2008 beslut om en strategi för utveckling av missbruks- och beroendevården. I strategin har tre övergripande mål satts upp.

- Förbättrad kvalitet – gemensam överenskommelse
- Ökad likvärdighet, förbättrad tillsyn
- Ökad tillgång till insatser

Förbättrad kvalitet – gemensam överenskommelse

En överenskommelse har träffats mellan staten och Sveriges kommuner och landsting om gemensamma insatser och prioriteringar för missbruks- och beroendevården. Överenskommelsen innebär att kommuner och landsting erbjuder kvalificerat stöd för att utveckla missbruks- och beroendevården i enlighet med Socialstyrelsens nationella riktlinjer.

Regeringen vill verka för en utveckling som ökar individens möjligheter att själv kunna välja utförare av tjänster utifrån vad som är bäst för just honom eller henne, även inom missbruks- och beroendevården.

För att utveckla statistik och kvalitetsindikatorer har Socialstyrelsen utvecklat en modell som gör det möjligt att följa, stödja och utveckla kvaliteten i missbrukarvården. Ambitionen är att på längre sikt utveckla ett system som främjar kvalitetsutvecklingen inom såväl missbrukarvården som socialtjänsten i stort genom att öka brukarnas möjligheter att ställa krav genom öppna jämförelser av kvalitet mellan vårdgivare och mellan kommuner.

Ökad likvärdighet, förbättrad tillsyn

Regeringen har gett Socialstyrelsen och länsstyrelserna i uppdrag att under 2008-2010 gemensamt genomföra en fördjupad tillsyn av missbruks- och beroendevården i hela landet. Uppdraget innebär bland annat att samtliga hem för vård eller boende och behandlingshem för missbruksvård ska granskas och ett brett urval av enskilda och offentliga verksamheter som erbjuder öppenvård, vård och behandling för missbruk och beroende. Även hur eventuella barns och andra närståendes situation uppmärksammas och vilka insatser som erbjuds ska granskas.

Ökad tillgång till insatser

Regeringen verkar för ett förbättrat stöd för de grupper som har det svårt att få sina vårdbehov tillgodosedda. Bland prioriteringarna finns:

- Förbättrat stöd till barn och familjer där det finns missbruk.
- Insatser för att möta kvinnors specifika behov.
- Bättre vård för personer med opiatmissbruk.
- Förebygga beroende och överkonsumtion av narkotikaklassade läkemedel.
- Insatser för att möta behoven hos personer med missbruk och samtidig psykisk sjukdom.
- Samverkan mellan kriminalvård, psykiatri och socialtjänst.
- Förstärkt vårdkedja för personer inom LVM-vården.

En översyn av missbruks- och beroendevården

Enligt regeringen finns det skäl att se över lagstiftningen på området. En ny utredning tillsätts som ska ta ställning till hur kommunernas och landstingens ansvar kan tydliggöras. Utredaren ska även överväga eventuella behov av förändringar i lagstiftningen och ansvarsfördelningen mellan de båda huvudmännen för att säkerställa att personer med missbruk eller beroende får de insatser som han eller hon behöver. Målet är rätt insats vid rätt tidpunkt.

Antal utredningar, ansökningar och domar

Tabell 1 Antal utredningar och antal ansökningar om LVM-vård 2007

Kommun	Antal utredningar	Ansökan till länsrätten	Ej ansökan till länsrätten	Bifall i länsrätten	Avslag i länsrätten
Aneby	-	-	-	-	-
Eksjö	13	7	6	7	0
Gislaved	5	4	1*	4	0
Gnosjö	-	-	-	-	-
Habo	1	1	0	1	0
Jönköping	37	12**	25	11	0
Mullsjö	2	0	2	0	0
Nässjö	5	5	0	5	0
Sävsjö	4	1	3	1	0
Tranås	6	1	5	1	0
Vaggeryd	1	1	0	1	0
Vetlanda	12	7	5	7	0
Värnamo	3	1	2	1	0
Summa	89	40	49	39	0

* Personen avlidit. ** En person avled efter att ansökan om vård gjorts till Länsrätten.

Av tabell 1 framgår det totala antalet utredningar enligt LVM som kommunerna initierat under 2007, både de utredningar som lett till ansökan om vård och de som inte lett till någon ansökan. Under 2007 genomfördes 89 utredningar vilket var fem fler än under 2006. Två kommuner, Aneby och Gnosjö, har inte gjort några LVM-utredningar under 2007.

Under 2007 gjorde kommunerna 40 ansökningar om vård till Länsrätten, vilket är fem fler jämfört med år 2006. Av 40 personer som var föremål för ansökan om LVM-vård hade 27 varit omedelbart omhändertagna. En ansökan gällde en person som avled innan Länsrätten fattat något beslut. Länsrätten biföll 39 ansökningar om LVM-vård.

Tabell 2 Antal LVM-ärenden i Jönköpings län åren 1994-2007

År	Antal utredningar	Ansökan till länsrätten	Bifall i länsrätten
1994	63	34	29
1995	51	35	29
1996	72	30	24
1997	57	32	31
1998	84	30	26
1999	74	31	30
2000	55	24	22
2001	66	36	32
2002	67	20	19
2003	78	28	27
2004	80	33	31
2005	94	36	31
2006	84	35	35
2007	89	40	39

Av tabell 2 framgår att antalet utredningar varierat kraftigt under åren, med som lägst 51 utredningar och som högst 94 utredningar. Sedan 1994 har kommunerna i genomsnitt gjort 72 LVM-utredningar per år. Antalet ansökningar om vård har legat på en relativt konstant nivå med undantag av 2002 då endast 20 ansökningar gjordes. För 2007 har antalet ansökningar om vård enligt LVM ökat med fem i förhållande till 2006 och har på de 14 år som Länsstyrelsen fört statistik inte varit fler än under 2007. Sedan 1994 har i genomsnitt 32 ansökningar gjorts per år.

Omedelbara omhändertaganden

Tabell 3 Antal omedelbara omhändertaganden 2007

Kommun	Antal	Socialnämnd	Länsrätten	Fastställt i länsrätten	Ej fastställt i länsrätten
Aneby	0				
Eksjö	9	9		9	
Gislaved	3	3		3	
Gnosjö	0				
Habo	1	1		1	
Jönköping	11	11		11	
Mullsjö	1	1*			1*
Nässjö	1	1		1	
Sävsjö	3	3		3	
Tranås	3	3		2	1
Vaggeryd	0				
Vetlanda	7	7		7	
Värnamo	1	1		1	
Summa	40	40		38	2

* Ärendet överlämnat till Länsrätten i Göteborg

Tabell 3 visar att antalet beslut om omedelbart omhändertagande ökade kraftigt under 2007 då det fattades 40 (28 för 2006) beslut. Länsrätten fastställde 38 beslut om omedelbart omhändertagande. Tre kommuner har inte haft några omedelbara omhändertaganden.

Tabell 4 Antal omedelbara omhändertaganden 1994-2007

År	Antal	Socialnämnd	Länsrätten	Polis	Fastställt i länsrätten
1994	22	19		3	Ingen uppgift
1995	19	17		2	Ingen uppgift
1996	22	20		2	16
1997	21	19		2	15
1998	29	29		0	20
1999	29	29		0	26
2000	23	23		0	20
2001	28	27		1	23
2002	20	19		1	17
2003	29	29		0	25
2004	30	29	1	0	26
2005	30	30		0*	25
2006	28	28			23
2007	40	40			38

* I samband med att en ny LVM-lagstiftning trädde i kraft den 1 juli 2005 togs möjligheten bort för polisen att fatta beslut om omedelbart omhändertagande.

Tabell 4 visar att antalet omedelbara omhändertaganden ökade 1998 och har sedan legat på en relativt konstant nivå fram till 2006, med undantag för år 2000 och 2002. De omedelbara omhändertagandena 2007 visar på en markant ökning och har under de år som Länsstyrelsen fört statistik över LVM-vården aldrig varit högre.

Tabell 5 Antal utredningar som inte ledde till ansökan om LVM-vård och orsaken till detta

Kommun	Ej ansökan	SoL slutenvård	SoL öppenvård	Ej LVM-förutsättningar	Övrigt
Aneby	0				
Eksjö	6	2	2		2*
Gislaved	1				1**
Gnosjö	0				
Habo	0				
Jönköping	25	9	8	1	7***
Mullsjö	2	1	1		
Nässjö	0				
Sävsjö	3	3			
Tranås	5	3		1	1****
Vaggeryd	0				
Vetlanda	5	5			
Värnamo	2	1	1		
Summa	49	24	12	2	11

* En till särskilt boende och en LPT-vård . ** Avlidit *** Kriminalvård, sjukvård, arbete och okänt.

**** LVM-utredning pågår.

Tabell 5 visar att 49 utredningar (av 89) inte ledde till ansökan om vård. Den vanligaste orsaken till detta var att klienten gick med på frivilliga insatser enligt socialtjänstlagen. Av tabellen framgår att 24 personer fick insats i form av slutenvård, medan 12 personer fick öppenvårdsinsatser. Under 2006 fick 18 personer insats i form av slutenvård medan 8 personer fick öppenvårdsinsatser.

Anmälare

Tabell 6 Vem aktualiserade ärendet?

Kommun	Antal utredningar	Socialnämnden	Läkare	Polisen	Frivården	Enskild anmälan
Aneby	0					
Eksjö	13	12	1			
Gislaved	5	4	1			
Gnosjö	0					
Habo	1		1			
Jönköping	37	16	17	4		
Mullsjö	2					2
Nässjö	5	4				1
Sävsjö	4	2	1	1		
Tranås	6	3	3			
Vaggeryd	1	1				
Vetlanda	12	6	3	1		2
Värnamo	3	3				
Summa	89	51	27	6		5

Av tabell 6 framgår att 51 utredningar startades på nämndens initiativ 2007 jämfört med 33 för år 2006. Andelen anmälningar som gjordes av läkare var 27, vilket kan jämföras med 26 för år 2006. Trots att lagstiftningen skärpts när det gäller anmälningar är det få anmälningar som kommer från andra myndigheter än sjukvården.

Klientsammansättning

Tabell 7 Åldersfördelning och kön på dem som var föremål för LVM-vård under 2007

Ålder	Män	Kvinnor	Summa
- - - 24	1	4	5
25 – 29	1	2	3
30 – 39	4	3	7
40 – 49	5	1	6
50 – 59	12	3	15
60 – 64	0	0	0
65 -	3	0	3
Summa	26	13	39

Av tabell 7 framgår att 26 män och 13 kvinnor vårdats med stöd av LVM under 2007, jämfört med 2006 då 23 män och 12 kvinnor var föremål för LVM-vård. Vidare framgår att åtta personer under 30 år varit föremål för LVM vård under 2007 vilket var fyra färre än 2006, ingen var dock yngre än 22 år. Noteras kan att av de åtta personerna var sex kvinnor.

Tabell 8 Åldersfördelning och kön på dem som var föremål för omedelbart omhändertagande under 2007

Ålder	Män	Kvinnor	Summa
- - - 24	2	1	3
25 – 29	1	1	2
30 – 39	2	2	4
40 – 49	9	0	9
50 – 59	14	4	18
60 – 64	1	0	1
65 -	2	0	2
Summa	31	8	39

Av tabell 8 framgår att 31 män och 8 kvinnor varit föremål för omedelbart omhändertagande under 2007, jämfört med 2006 då 20 män och 8 kvinnor var omedelbart omhändertagna. Vidare framgår att fem personer under 30 år har varit föremål för omedelbart omhändertagande 2007 vilket är samma siffra som för 2006.

Överklagade domar om LVM-vård

Fem domar om LVM-vård överklagades av den enskilde till Kammarrätten, som i samtliga fall fastställde Länsrättens beslut. En av Kammarrättens domar överklagades till Regeringsrätten som inte gav prövningstillstånd.

Länsstyrelsens kommentarer

Länsstyrelsen har sedan 1992 gjort uppföljningar av LVM-vården och redovisat statistik över ärenden enligt LVM. Antalet utredningar har varierat över tid medan ansökningar om vård enligt LVM och omedelbara omhändertaganden legat på en relativt konstant nivå. Redovisningen för 2007 visar marginella förändringar i förhållande till de senaste åren med undantag för omedelbara omhändertaganden som ökat markant, från 28 till 40 på ett år.

I ett bredare tidsperspektiv går det inte att se något tydligt mönster av utvecklingen när det gäller LVM-vård i Jönköpings län, utan siffrorna varierar upp och ner under årens lopp. Det är svårt att analysera vad dessa variationer beror på men på goda grunder kan man anta att detta speglar situationen i kommunerna t.ex. när det gäller organisation, ekonomi, personalresurser men också vilka missbrukare som under året är aktuella för insatser. Dessa förhållanden kan variera mellan kommunerna och från år till år och har inte så mycket att göra med hur det totala missbruket i samhället utvecklas.

På nationell nivå har under perioden 2003-2006 skett en 14-procentig ökning av LVM-vården. En förklaring till ökningen är sannolikt den statliga satsningen "Ett kontrakt för livet". Satsningen som påbörjades 2005 innebär bland annat att klienten, socialtjänsten och

Statens institutionsstyrelse (SiS) gemensamt skriver ett kontrakt för hur vården ska se ut. I utbyte mot garanterade eftervårdsinsatser får kommunen viss ekonomisk ersättning. Den nationella statistiken över LVM-vården visar att andelen kvinnor bland de tvångsvårdade enligt LVM var drygt 30 procent 2007 vilket var ungefär samma siffra som i Jönköpings län. När det gäller LVM-vård för unga personer med missbruk (yngre än 21 år) har det nationellt under senare år skett en viss ökning. Detta stämmer inte med Jönköpings län där det under 2007 inte vårdades någon person under 22 år med stöd av LVM. Andelen personer under 30 år som blev föremål för LVM-vård minskade också jämfört med 2006.

En förklaring till att förhållandevis så få personer i länet blir föremål för LVM-vård, 39 personer 2007, kan vara att kommunerna medvetet satsat på att utveckla den egna öppenvården. Den nationella satsning på utveckling av missbrukarvården som pågår under 2005-2007 har gett kommunerna möjlighet att med hjälp av statsbidrag bygga upp och förstärka vården kring de mest utsatta missbrukarna. Andra faktorer som påverkar kan vara höga kostnader för vården, lågt förtroende för den vård som ges samt ideologiska ställningstaganden.

I samband med att en ny LVM-lagstiftning trädde i kraft den 1 juli 2006 togs möjligheterna bort för polisen att fatta beslut om omedelbart omhändertagande. Med denna lagändring tydliggjordes anmälningsskyldigheten för de myndigheter som i sin verksamhet regelbundet kommer i kontakt med missbrukare och som då *genast* ska anmäla om någon kan antas vara i behov av tvångsvård. Länsstyrelsen konstaterar att det är få anmälningar under 2007 som inte kommer från andra myndigheter än sjukvården.

De personer som blir föremål för LVM-vård är en särskilt utsatt grupp. De flesta har omfattande sociala problem samt psykisk och fysisk ohälsa som de behöver hjälp med för att komma tillrätta med sitt missbruk. Eftersom vägen ut ur missbruk sällan är rätlinjig, bakslag och återfall är normala, är det av största vikt att stödet till personer med tungt missbruk kännetecknas av långsiktighet, kontinuitet och uthållighet. För att ge missbrukare med de allvarligaste problemen bästa möjliga vård är det också nödvändigt att de olika huvudmännen samverkar. Socialstyrelsen nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård pekar på vikten av samverkan för att uppnå kvalitet i vården. Med stöd av utvecklingsmedel från Länsstyrelsen har en person anställts under drygt ett år för att stödja implementeringen av riktlinjerna. Förhoppningen är att riktlinjerna ska innebära en bättre vård för personer med allvarliga missbruksproblem.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen i Jönköpings län
551 86 Jönköping
Telefon: 036-39 50 00
Fax: 036-12 15 58
Webbplats: www.f.lst.se
E-post: lansstyrelsen@f.lst.se